

У видатній писемній пам'ятці Київської Русі, поемі «Слово о полку Ігоревім» (1187 р.) знайшла відображення низка політичних проблем. Головну причину тяжкого становища Русі автор «Слова...» убачає в міжусобній боротьбі руських князів. Основний політичний зміст зосереджений в так званому золотому слові великого київського князя Святослава. Звертаючись до бояр і князів, він говорить, що головна провина Ігоря та причина його поразки полягає в тому, що останній пішов на половців «собі слави шукати», але не захищати інтереси всієї держави.

Отже, у суспільно-політичній думці Київської Русі домінували ідеї об'єднання удільних князівств навколо престолу великого київського князя, самостійності і незалежності Русі, сутності, походження, легітимності влади, взаємовідносин світської і духовної влади. Значна увага у Київській Русі приділялась розробці законодавчих актів, котрі регулювали суспільні відносини.

Олена Юріївна Борисенко – студентка I курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Тетяна Григорівна Геращенко** – доцент кафедри
гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат філософських наук, доцент

ПОЛІТИЧНА ВЛАДА ЯК ОСНОВА СТАБІЛЬНОСТІ СУСПІЛЬСТВА

Сучасна політична обстановка в Україні зумовлює кардинальні перетворення у житті суспільства за допомогою політичних рішень, правової самоорганізації. Ця самоорганізація відбувається у вигляді процесу формування громадянського суспільства, в якому держава виступає гарантом рівних можливостей для всіх, а право визначає державний устрій і громадянський статус людини. Українське суспільство на основі національної ідеї буде незалежну країну, де загальновизнані правові і моральні норми регулюватимуть суспільні відносини. Нині в Україні відбувається процес становлення громадянського суспільства, в якому відбувається об'єднання трьох сторін: політичної, економічної і духовної. Остання, завдяки національній ідеї, релігії, свободі утверджується швидше: люди, вивільнившись із обіймів тоталітаризму, вимагають громадянських чинників для власного самоутвердження.

Легітимне ставлення до правових норм країни – одне із сучасних уявлень про сутність влади, за якої правові норми мають демократичний зміст і випливають із суверенітету народу як абсолютного першоджерела закону. Різні можливості політичних суб'єктів підтримувати певну систему правління передбачають різні типи легітимності влади. Найвідомішою є класифікація типів влади, запропонована М. Вебером: традиційний, який спирається на віру в святість традицій і право

володарювати тих, хто одержав владу за цією традицією; харизматичний, оснований на вірі в надприродну святість, героїзм чи інші виняткові чесноти володаря і створеної або отриманої ним влади; раціональний (легальний), що ґрунтується на вірі в законність існуючого порядку, професіоналізм владних структур.

Легітимність має властивість змінювати характер і ступінь підтримки влади та її інститутів. У зв'язку з цим можна говорити про кризу легітимності. Криза легітимності – зниження реальної підтримки органів державної влади чи правлячого режиму в цілому, яке впливає на якісні зміни їхніх ролей і функцій. У сучасних умовах суспільно-політичного розвитку криза легітимності спричинена нездатністю органів влади здійснювати у повній мірі свої функції, неспроможністю уряду адаптуватися до динамічної зміни умов суспільного розвитку, розривом між конституційними нормами та практикою їхнього втілення, відсутністю серйозних структурних змін.

Політолог О. Соловійов запропонував такі шляхи і засоби виходу з кризових ситуацій: підтримка постійних контактів з населенням; проведення роз'яснювальної роботи щодо своїх цілей; посилення ролі правових методів досягнення цілей та постійного оновлення законодавства; врівноваженість гілок влади; виконання правил політичної гри без ущемлення інтересів сил, які беруть у ній участь; організація контролю з боку організованої громадськості за різними рівнями державної влади; зміцнення демократичних цінностей у суспільстві; подолання правового нігілізму населення.

Подолання кризи легітимності влади необхідно для забезпечення політичної стабільності суспільства. Політична стабільність у науковій літературі розуміється як: система зв'язків між різними політичними суб'єктами, що характеризується певною цілісністю та ефективністю функціонування самої системи; впорядковані процеси в політиці, суперечливість і конфліктність яких регулюються за допомогою політичних інститутів; згода основних соціальних і політичних сил з приводу цілей і методів суспільного розвитку; стан політичного життя суспільства, що виявляється в стійкому функціонуванні всіх наявних в суспільстві політичних інститутів, пов'язане зі збереженням і вдосконаленням структур, з якісною їх визначеністю; сукупність політичних процесів, що забезпечують буття і розвиток політичних суб'єктів у політичній системі.

Найважливішим показником стабільності політичної системи є її здатність нейтралізувати негативні впливи ззовні. Основними формами такого впливу є підривна діяльність, здійснювана спеціальними службами та організаціями, економічна блокада, політичний тиск, шантаж, загроза силою тощо. Адекватне і своєчасне реагування на такі зовнішні впливи дозволяє захистити власні національні інтереси держави, домогтися сприятливих умов для їх реалізації. Негативний вплив ззовні на політичну

систему може і не носити цілеспрямованого характеру, а бути наслідком загальних планетарних труднощів і невіршених проблем.

Разом із тим впливи ззовні можуть мати і позитивний для політичної системи характер, якщо проведена державою зовнішня політика не суперечить інтересам світової спільноти. Народи зацікавлені в послідовному здійсненні демократизації, гуманізації та демілітаризації світової політики, у розробці заходів, що забезпечують виживання людства в умовах кризи сучасного суспільства і різкого погіршення якості природних факторів. Облік цих глобальних потреб у політичній практиці викликає схвалення і підтримку інших країн світової спільноти, що зміцнює позиції і авторитет держави, його лідерів у громадській думці, як за кордоном, так і всередині країни. Функціонування політичної системи, адекватне актуальним потребам розвитку світового співтовариства, робить її більш ефективною і надає їй додатковий імпульс стабільності, а значить, і безпеку країні, з якою остання пов'язана найтіснішим чином.

Особливістю влади є неоднорідність при однотипності, цілісності; наявність внутрішньої боротьби і, одночасно, корпоративність, спроможність до ідейних метаморфоз, поступкам між носіями різноманітних поглядів і представниками різноманітних угруповань. А що стосується політичних сутичок і сутичок, що спостерігаються сьогодні в Україні, то вони відбуваються не в зв'язку з кардинальними змінами в самій системі влади, а скоріше в зв'язку з перегрупуванням, ротацією інтересів тих або інших підзагонів політичної еліти, пов'язаних з процесом перерозподілу влади і власності.

Отже, функціонування політичної влади – складний процес, який базується на усвідомленні соціальних інтересів. Політична влада повинна забезпечити законні права громадян, їх конституційні свободи; утверджувати право як стрижень суспільних відносин; виконувати функції розбудови держави. Політична стабільність держави забезпечується за умови єдності Конституції та законів країни.

Діана Валентинівна Гетманова – студентка I курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Тетяна Григорівна Герашенко** – доцент кафедри
гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат філософських наук, доцент

ПОЛІТИЧНА РЕКЛАМА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ

У сучасному світі політика займає одне з найпочесніших місць. Ні для кого не є секретом, що саме політичні питання найбільш хвилюючі та обговорювані. Більшість населення свято впевнена, що політика – це